

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121249692
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kubincová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6121249692.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Kubincovej, PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobkyne B. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. X. XXXX/XX, XXX XX R., v spore právne zastúpená Sidor a partneri, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970 proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, v spore zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. Mája 173/11, 911 01 Trenčín, adresa pre doručovanie Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679 o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 700 Eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti druhej a tretej výrokovej vete rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14Csp/14/2021-132 zo dňa 27. októbra 2021 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14Csp/14/2021-132 zo dňa 27. októbra 2021 v druhej a tretej výrokovej vete **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd zaviazal prvou výrokovou vetou žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 300 Eur. Druhou výrokovou vetou v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a treťou výrokovou vetou priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 14,28 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobkyňa sa v konaní domáhala od žalovaného ako spotrebiteľka zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 700,00 Eur a náhrady trov konania. V žalobe uviedla, že so žalovaným uzatvorila dňa 13.06.2012 spotrebiteľskú zmluvu č. SUA12/002960, na základe ktorej jej žalovaný poskytol spotrebiteľský úver. Zmluva sa na podnet žalobkyne stala predmetom súdneho prieskumu v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 15Csp/102/2018, konkrétne v otázke prítomnosti podstatných náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v zmluve. V označenom konaní súd po vykonaní dokazovania zistil, že zmluva trpí nedostatkami, ktoré spôsobujú, že úver je bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch a žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanému v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal vo veci platobný rozkaz pod č. k. 14Csp/14/2021-31 zo dňa 04.05.2021, voči ktorému žalovaný podal odpor, v ktorom nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie považoval za neopodstatnený. Žalovaný mal za to, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol v prospech spotrebiteľa v súdnom konaní možno automaticky považovať za úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a

osobitnými predpismi. Predmetom konania, vedeného pod sp. zn. 15Csp/102/2018 nebolo uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti, ale išlo výlučne o zaplatenie žalovanej sumy.

4. Okresný súd v odôvodnení uviedol, že predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti, ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

5. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa si v konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 15Csp/102/2018 v prejednávacom spore úspešne uplatnila svoj nárok na určenie, že sporný úver je bezúročný a bez poplatkov a súčasne nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto boli splnené aj zákonné podmienky na vznik nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie. Okresný súd sa preto nestotožnil s argumentáciou žalovaného. V danom prípade súd konštatoval porušenie povinnosti žalovaného ako dodávateľa ustanovenej v zákone č. 129/2010 Z. z. a to konkrétne, nebola správne vypočítaná výška RPMN, ktorá bola obligatórnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch, rovnako bola v zmluve nesprávne uvedená priemerná RPMN v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené súd konštatoval, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/, b/ v spojení s § 9 ods. 2 písm. g/, j/, y/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

6. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa okresný súd poukázal aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí NS SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“. Uviedol, že pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia po dôsledku konania žalovaného, žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Výška primeraného finančného zadostučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

7. Okresný súd sa nestotožnil s výškou uplatňovaného nároku na primerané finančné zadostučinenie, ktoré žalobkyňa žiadala v sume 700,00 Eur s poukazom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného. Uviedol, že treba mať na zreteli, že primerané finančné zadostučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napr. náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplatenia zadostučinenia je úbytok majetkových aktív osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má vo finančnom zadostučinení len vedľajší dôsledok, nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva. Civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadostučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadostučinenie má zodpovedať povahe ujmy. Primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritériá subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce (Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 01. 2018 sp. zn. 9Co/61/2018). Žalobkyňa vo svojich vyjadreniach uvádzala, že jej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 6.646,00 Eur, pričom odplata, ktorú žalovaný od nej požadoval aj vymohol, predstavovala 9.901,04 Eur. Reálne jej hrozila aj bola spôsobená ujma v predmetnej veci vo výške 9.901,04 Eur. Žalobkyňa reálne vznikalo psychické napätie a stres, z toho, že už len neustále generovanie nedoplatkov na zmluve žalovaným, potreby vyhľadať právne poradenstvo, iniciovať spor proti ekonomicky a právne silnejšiemu žalovanému, znamenalo nepochybne pre bežného spotrebiteľa, ktorý bol nútený trpieť závadný stav vyvolaný žalovaným, znášanie stresu a neistoty pre ňu. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že žalovaný sa dopustil konania v rozpore so zákonom a vopred naformuloval zmluvné podmienky tak, že nespĺňali zákonné náležitosti.

8. Okresný súd upozornil, že cieľom existencie inštitútu finančného zadostučinenia je okrem iného mať reálne a efektívne odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi a zabezpečiť, aby upustil od porušovania spotrebiteľských práv. Zároveň je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že finančné zadostučinenie nemôže

služiť na obohatenie sa žalobkyne alebo kompenzáciu majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni satisfakcie a musí odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Na základe uvedeného preto okresný súd žalobkyňu priznal finančné zadosťučinenie vo výške 300,00 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Okresný súd mal za to, že takáto priznaná suma bude dostatočnou satisfakciou pre žalobkyňu a zároveň odradí žalovaného od ďalšieho používania neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách, uzatváraných so spotrebiteľmi. Priznané finančné zadosťučinenie v sume 300,00 Eur považoval okresný súd za primerané vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu, mal za to, že plní svoju satisfakčnú funkciu vo vzťahu k žalobkyňu a súčasne sankčnú funkciu vo vzťahu k žalovanému.

9. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd podľa § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočne, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania právo. Žalobkyňa bola v danom spore úspešná v rozsahu 42,86 % (priznaných 300,00 Eur zo sumy 700,00 Eur), žalovaný bol v spore úspešný v rozsahu 57,14 %, čistý úspech žalovaného v predmetnom spore predstavuje 14,28 %. Súd potom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňu v rozsahu 14,28 %.

10. Proti rozhodnutiu okresného súdu podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa ust. § 365 písm. b), d), f) a h) CSP, a to v časti výroku rozsudku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (výrok II.) a v časti výroku, ktorým žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 14,28 % (výrok III.). Žalobkyňa v odvolaní namietla záver okresného súdu, že priznané finančné zadosťučinenie v sume 300,- Eur označil okresný súd za primerané vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré plní svoju satisfakčnú funkciu vo vzťahu k žalobkyňu a súčasne sankčnú funkciu vo vzťahu k žalovanému. Žalobkyňa uviedla, že súdna prax pri stanovení výšky primeraného zadosťučinenia vychádza okrem iného aj z majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila v súvislosti s nezákonnou odplatom, pričom toto kritérium označila za zásadné, pretože žalovaný ohrozil majetok žalobkyne v rozsahu prevyšujúcom odplatu za úver tým, že ho uviedol do omylu a porušil jej práva na riadne a včasné informácie, právo na prístup dodávateľa bez použitia nekalých praktík a neprijateľných podmienok. Žalobkyňa má za to, že vyššie uvedené kritérium nie je jediné, pričom súd musí prihliadnuť na všetky podstatné okolnosti. Na postup žalovaného pri uzatváraní zmluvy, nechotu žalovaného mimosúdne sa dohodnúť, nutnosť žalobkyne podať žalobu proti ekonomicky a právne silnejšiemu dodávateľovi, inak by sa napr. vystavila riziku premlčania jej nároku, s čím bol nepochybne spojený stres a obava z výsledku sporu. Za ďalšie kritériá pre posúdenie výšky primeraného zadosťučinenia označila intenzitu zásahu do práv spotrebiteľa, výšku neodôvodnene požadovanej sumy žalovaným, dĺžku trvania závadného stavu a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne.

11. Podľa žalobkyne z rozhodnutia okresného súdu nie je zrejmé, na základe akých úvah dospel k záveru o dôvodnosti primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300,- Eur a ktoré konkrétne skutkové a právne okolnosti pritom zobral do úvahy. Žalobkyňa pripustila, že výška primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, avšak táto suma musí odzrkadľovať konkrétne skutkové okolnosti a súd musí jej výšku odôvodniť v súlade s citovaným ustanovením, pritom súd musí dbať na to, aby bolo odôvodnenie rozsudku presvedčivé.

12. Žalobkyňa zrekapitulovala, k čomu prihliadol okresný súd pri rozhodovaní o výške primeraného zadosťučinenia a namietla, že tieto skutočnosti presvedčili súd o primeranosti sumy len do výšky 300,- Eur, pričom podľa žalobkyne skutočnosti opisujúce závažnosť konania žalovaného a priamy dopad na žalobkyňu (stres, neistota, generovanie nedoplatkov, vymožená odplata presahujúca poskytnutý úver) opodstatňovali priznanie žalobkyňou požadovaného zadosťučinenia, t.j. sumy 700,- Eur. Žalobkyňa mala za to, že pri posudzovaní výšky finančného zadosťučinenia bolo potrebné zohľadniť tiež dĺžku trvania závadného stavu, keď žalobkyňa splátky z predmetného úveru uhrádzala už od roku 2012 v podstatnej časti neodôvodnene a bolo tiež potrebné zohľadniť dĺžku predchádzajúceho súdneho konania, v ktorom si žalobkyňa uplatňovala svoje spotrebiteľské práva voči žalovanému cca 19 mesiacov, ako aj skutočnosť, že bezdôvodné obohatenie neodôvodnene získané žalovaným od žalobkyne presahovalo sumu samotného poskytnutého úveru. Podľa žalobkyne by nemal byť opomenutý ani prístup žalovaného, ktorý nereagoval na mimosúdne urovnanie pred začatím nielen predchádzajúceho sporu, ale ani v prejednávanej príhode.

13. Žalobkyňa uviedla, že bola povinná plniť viac ako žalovanému v súlade so zákonom patrilo a po dobu, dokiaľ nedošlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia žalovaným žalobkyni, vznikla žalobkyni škoda minimálne v rozsahu možného zhodnotenia týchto finančných prostriedkov, s ktorými nemohla po dobu, po ktorú boli zadržované žalovaným, žiadnym spôsobom nakladať či už ich použiť na zabezpečenie vlastných potrieb, zhodnotenie svojho majetku alebo vytvoriť z nich úspory a tieto zhodnotiť získaním úroku. S prihliadnutím na všetky skutkové okolnosti daného prípadu, vychádzajúc z aplikačnej praxe súdov, na ktorú žalobkyňa poukázala, podľa názoru žalobkyne výška priznaného finančného zadosťučinenia nie je primeraná dôsledkom, ktoré malo platenie neoprávnených súm žalovanému na žalobkyňu, ako aj intenzite zásahu do práv žalobkyne spôsobeného konaním žalovaného a možno ju považovať za neadekvátny nástroj satisfakcie, úlohou ktorého by malo byť vyrovnať narušenú rovnováhu voči tomu, kto právo spotrebiteľa porušil a zároveň nebude slúžiť na odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Žalobkyňa označila za logické a spravodlivé, aby priznané finančné zadosťučinenie zohľadnilo okrem psychickej ujmy, prípadne aj inej ujmy aj výšku reálnej finančnej ujmy hroziacej žalobkyni v súvislosti s tým, že žalovaný si nárokoval zaplatenie súm, na ktoré pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úverov nemal nárok. Nie je podľa žalobkyne bez právneho významu, že žalovaný ešte aj v priebehu predchádzajúceho konania od žalobkyne požadoval úhradu ďalších plnení, o čom bol súdu zaslaný dôkaz. Žalobkyňa následne poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/84/2021, 2CoCsp/19/2021, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoCsp/29/2020, 9Csp/20/2020 a 25CoCsp/6/2021 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoCsp/25/2021.

14. Žalobkyňa poukázala na to, že za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať obmedzenie spotrebiteľovho komfortu vo všetkých oblastiach jeho života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyni neoprávnenými platbami v prospech dodávateľa vznikli a potom tiež v rovine psychického napätia, stresu a dĺžke trvania závadového stavu. Nakoľko právny predpis neustanovuje výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ustálenie jeho výšky je realizované na základe voľnej úvahy súdu. Nemôže sa však jednať o svojvoľu súdu, musí byť primeraná okolnostiam konkrétneho prípadu. Primerané zadosťučinenie môže pozostávať z náhrady morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, ktorý spotrebiteľ musel trpieť, nakoľko nie vždy je postačujúce iba vrátenie neoprávnené zaplatených finančných prostriedkov. Žalobkyňou navrhovaná suma finančného zadosťučinenia sa ani len nepribližuje k 1/5 sumy, čo by v prepočte predstavovalo sumu 1.980,21 Eur, o ktorú sa žalovaný stihol na úkor žalobkyne reálne obohatiť inkasovaním úhrad, ktoré mu nepatrili, a ktorá bola s príslušenstvom žalobkyne priznaná titulom bezdôvodného obohatenia v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica. Žalobkyňa si uplatňovala len 7 % zo sumy, ktorú žalovaný na úkor žalobkyne z titulu bezdôvodného obohatenia získal.

15. Žalobkyňa zdôraznila požiadavku „riadneho odôvodnenia“ v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva a ktorá v napadnutom rozsudku podľa žalobkyne absentuje. Zároveň mala za to, že je naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, pretože konanie má inú vadu, ktorá spočíva v nepreskúmateľnosti rozsudku v časti výšky primeraného finančného zadosťučinenia pre nedostatok, resp. absenciu dôvodov.

16. Žalobkyňa uviedla, že výška primeraného zadosťučinenia závisí predovšetkým od výšky odplaty, ktorú od spotrebiteľa veriteľ požaduje, pretože práve nezákonná odplata je tá hrozba ujmy, ktorá môže spotrebiteľa postihnúť. Poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Prievidza vo veci 12Csp/64/2018 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/934/2015. Mala za to, že výška (nezákonnej) odplaty bude nepochybne jedným z hlavných kritérií, z ktorých treba pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia vychádzať. V tejto súvislosti je potrebné si najmä uvedomiť, že to bol práve žalovaný, kto porušil povinnosti podľa ust. zák. č. 129/2010 Z.z. a na základe takto nezákonne vyhotovenej zmluvy žiadal od spotrebiteľa úroky a poplatky, na ktoré nemal nárok. Ak by sa žalovaný ako veriteľ zachoval čestne a uzatvoril by so žalobkyňou zmluvu o spotrebiteľskom úvere v súlade so zákonom, nemuselo by dochádzať k súdnym sporom a jej právo na riadne a pravdivé informácie o poskytovanom produkte (úvere) by neboli porušené.

17. Žalobkyňa uviedla, že dôležitou skutočnosťou je, že spotrebiteľ bol obmedzený v disponovaní s finančnými prostriedkami v časti prevyšujúcej istinu a žalovaný tieto odmietal dobrovoľne a mimosúdne vydať. Z následného prebiehajúceho konania tak plynie pre spotrebiteľa diskomfort a obava, pretože musela čeliť právne a ekonomicky silnejšiemu subjektu v konaní. Poukázala pritom na rozhodnutie Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13Csp/46/2018. Na základe uvedeného mala za to, že súd prvého

stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a preto označil odvolanie žalobkyne v celom rozsahu za dôvodné. Poukázal tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR I.ÚS 265/05.

18. Žalobkyňa uviedla, že súd prvej inštancie pochybil aj v časti priznaných trov konania, keď žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 14,28 %, hoci bola plne úspešná čo do základu veci, pričom týmto postupom porušil práva žalobkyne na spravodlivý proces. Uvedol, že predmetom konania je nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výšku nemôže žalobkyňa vypočítať na základe podkladov, ako je to napr. pri náhrade škody alebo vydaní bezdôvodného obohatenia. Výška primeraného finančného zadosťučinenia preto závisí od úvahy súdu, ktorú ju prizná s prihliadnutím na všetky podstatné skutkové a právne okolnosti sporu, zatiaľ čo žalobkyňa túto výšku „iba“ navrhuje vzhľadom na zaužívanú súdnu prax v podobných veciach. Úspech vo veci v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku sa skúma čo do právneho základu, nie čo do výšky priznaného nároku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobkyne, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobkyne, aby svoju ujmu podceňovala iba preto, aby potom nemusela hradiť trovy konania. Obdobne sa úspech vo veci posudzuje aj v prípade primeraného finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základ nároku a čo sprevádzajúce plnenie. Za základné sa považuje rozhodnutie, že práva žalobkyne ako spotrebiteľa, resp. povinnosti dodávateľa boli porušené a spotrebiteľ si porušenie svojich práv úspešne uplatnil v súdnom konaní. Výška primeraného finančného zadosťučinenia je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobkyňa tak bol nepochybne plne procesne úspešná čo do základu nároku. Výška plnenia závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla s istotou predvídať, pretože to objektívne nie je možné. Žalobkyňu je preto potrebné považovať za plne procesne úspešnú, ak mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu a žalobkyni tak podľa § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov proti žalovanému v plnom rozsahu, výška ktorých bude vychádzať z prisúdenej sumy 300,- Eur. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/137/2021.

19. Žalobkyňa k nároku na náhradu trov ďalej uviedla, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ust. § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP a na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. V tejto súvislosti poukázala na doktrinálny výklad k Civilnému sporovému poriadku autorov Števec a kolektív. Poukázala tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 599/2013, z ktorého vyplýva, že pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatnej alebo prevažnej časti). Žalobkyňa uviedla, že predmetný nález tiež rozoberá ust. § 142 ods. 3 OSP, pričom v súčasnom Civilnom sporovom poriadku sa obdobné ustanovenie nenachádza. Podľa žalobkyne napriek tomu odborná verejnosť zotrváva na tom, že nemožno ad absurdum zaťažovať žalobkyne procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti a uviedol, že k obdobným záverom sa dopracovala aj česká súdna prax, napr. rozhodnutie Ústavného súdu ČR v konaní sp. zn. III.ÚS 170/99. Žalobkyňa mala za to, že by bolo nespravodlivé od nej požadovať, aby svoju ujmu podceňovala iba preto, aby potom nemusela hradiť trovy konania. Žalobkyňa, t.j. osoba, do ktorých práv bolo zasiahnuté, by potom výšku primeraného finančného zadosťučinenia musela minimalizovať, a to na úkor formálneho úspechu vo veci spojeného s náhradou trov konania. Podľa žalobkyne je vo veci významné to, že žalobkyňa pri odhade výšky primeraného finančného zadosťučinenia nevybočila z rozumných medzí, napr. nežiadala 10.000,- Eur, ale výšky sa dožadovala s poukazom na súdnu prax v podobných veciach, pričom súdy bežne priznávajú nárok podľa ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. s poukazom na výšku nezákonnej odplaty alebo rozsah ohrozenia majetkových práv spotrebiteľov. V danej veci poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV.ÚS 599/2013, podľa ktorého ak sa uplatňuje nárok satisfakčnej povahy, neprizná plná náhrada trov konania, hoci účastník bol úspešný v základnej veci, za rozporné so zákonom, pretože takýto výklad popiera účel a význam zákonných ustanovení. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/118/2019 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoCsp/31/2020 zotrvala na návrhu, aby sa úspech skúmal čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Mala za to, že bola plne procesne úspešná, lebo mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto vznikol žalobkyni nárok na plnú náhradu trov

konania iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej a uviedla, že za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatnenou a priznanou výškou nároku, predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Poukázala na rozsudky Krajského súdu v Prešove 13Co/ 49/2018, 24Co/49/2017 a 18Co/92/2018.

20. Na základe uvedeného mala žalobkyňa za to, že rozhodnutie súdu vo výroku III. spočíva na nesprávnej aplikácii právnej normy, keď spotrebiteľ bol úspešný v konaní o primerané zadostučinenie, ktoré nepochybne závisí od úvahy súdu, čo malo byť zohľadnené pri rozhodovaní o náhrade trov konania ako plný úspech, hoc by sa tak stalo len v nepatrnej časti. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti druhej výrokovej vety zmenil tak, že žalobkyni prizná sumu 400,- Eur z titulu primeraného zadostučinenia, prípadne aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. V prípade, ak odvolací súd bude mať za to, že nie sú splnené podmienky pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia odvolaním napadnutého rozhodnutia vo výroku II., žalobkyňa navrhla, aby rozhodnutie v časti výroku III. zmenil tak, že žalobkyni prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. K odvolaniu žalobkyne sa žalovaný vyjadril, že účelom priznania primeraného finančného zadostučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu. V konaní je preto nevyhnutné skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobkyňa dosiaľ žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom pocítovala porušenie svojich práv, aké to malo pre ňu dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadostučinenia až v hodnote 700,- Eur (v odvolaní požadovanej 400,- Eur) a podobne, ktoré sú nevyhnutné na priznanie žalovanej sumy. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020, rozhodnutie sp. zn. 17CoCsp/22/2021 a rozhodnutie Okresného súdu v Prešove 7Csp/35/2021 a Okresného súdu v Piešťanoch 20Csp/55/2017.

22. Žalovaný uviedol, že zo samotného konania žalobkyne je zrejmé, že v danom prípade nejde už o jej osobnú satisfakciu, ale snaží sa maximalizovať svoj úžitok a príjem prispôbením si výkladu zákonného ustanovenia na ochranu spotrebiteľov, ktoré však jednoznačne nemalo za cieľ slúžiť bezdôvodnému obohacovaniu sa spotrebiteľov, ale skutočne poskytnúť satisfakciu v prípadoch, kedy došlo k závažnému porušeniu práv, alebo povinností spotrebiteľov, ktoré malo voči nim reálne nepriaznivé následky. V zmysle uvedeného navrhol, aby krajský súd rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

23. Žalobkyňa v odvolacej replike zotrvala na predchádzajúcich vyjadreniach a priložila rozhodnutia civilných senátov Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/57/2020, 12CoCsp/51/2020, 15CoCsp/17/2021, 12CoCsp/1/2020, 13Co/128/2019, 17Co/62/2019.

24. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

25. Odvolací súd vychádzal v zmysle § 383 CSP zo skutkového stavu tak, ako ho zistil okresný súd:

26. Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 13.06.2012 Spotrebiteľskú zmluvu č. SUA 12/002960, na základe ktorej jej žalovaný poskytol spotrebiteľský úver.

27. Na Okresnom súde Banská Bystrica sa pod sp. zn. 15Csp/102/2018 viedlo konanie žalobkyne B. D. proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s. o zaplatenie sumy 9.901,04 Eur, pričom vo veci bol dňa 02.12.2020 vydaný rozsudok, v zmysle ktorého bol žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni sumu 9.901,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.854,04 Eur od 26.06.2018 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.047,00 Eur od 01.07.2020 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalovaný bol taktiež povinný zaplatiť žalobkyni náhradu

trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ich výške. Predmetné rozhodnutie sa stalo právoplatným dňa 05.01.2021 a vykonateľným dňa 09.01.2021.

28. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15Csp/102/2018-246 zo dňa 02.12.2020 vyplýva, že súd po vykonanom dokazovaní rozhodol, že zmluva o úvere trpí nedostatkami, ktoré spôsobujú, že úver je bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch, preto žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanému v zmysle § 451 ods. 1 OZ.

29. Podľa § 3 ods. 5 veta posledná zákona 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

30. Žalobkyňa v odvolaní namietla úvahu okresného súdu, ktorý dospel k záveru, že z nároku 700,- Eur uplatneného žalobou je primeraným finančným zadosťučinením priznanie nároku vo výške 300,- Eur. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že primerané finančné zadosťučinenie neslúži ako náhrada škody, je to primárne nárok nemajetkovej povahy, a preto by mal byť odôvodnený práve skutočnosťami, ktoré sa týkajú jeho nemajetkovej povahy. Z dikcie ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je naviazaný na vymedzenie konkrétnej ujmy nemajetkovej povahy a viaže sa už na tú skutočnosť, že spotrebiteľ na súde uplatnil úspešne porušenie svojho práva. Ako judikoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/127/2017, pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinností v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, medzi inými aj nárok z bezdôvodného obohatenia. Žiadnu inú podmienku citované ustanovenie neuvádza, teda nevyžaduje, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma. Zo samotného označenia uplatneného nároku, ktorým je primerané finančné „zadosťučinenie“ však vyplýva, že ide o nárok, ktorý má mať satisfakčnú funkciu. Má poskytnúť zadosťučinenie spotrebiteľovi v situácii, ak tento bol v dôsledku právneho vzťahu s dodávateľom vystavený nepriaznivým následkom.

31. Aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že pre posúdenie výšky primeraného zadosťučinenia zákon nevymedzuje žiadnu konkrétnu podmienku, od ktorej by bolo možné finančne vypočítať výšku prisúdeného nároku. Posúdenie výšky je výlučne v kompetencii súdu, ktorý v každom konkrétnom prípade zohľadňuje osobitné skutkové okolnosti a je to výlučne súd, kto rozhodne o tom, či je požadované finančné zadosťučinenie primerané alebo nie. Každé kritérium, ktoré vezme súd do úvahy posudzuje samostatne, ale zároveň komplexne v súvislosti s ostatnými kritériami, ku ktorým prihliada. Nie je preto možné paušálne konštatovať, že výška primeranosti finančného zadosťučinenia je závislá od výšky majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila v súvislosti s nezákonnou odplatom. Prípadná majetková ujma, ktorá spotrebiteľovi hrozila, je iba jedným z viacerých kritérií, ktoré súd vyhodnocuje. Pokiaľ sa v odvolaní žalobkyňa domáha toho, že má nárok na to, aby výška priznaného finančného zadosťučinenia bola odvodená od výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré jej bol dodávateľ povinný vyplatiť, s takýmto argumentom odvolací súd nesúhlasí. Ani zo Zákona o ochrane spotrebiteľa, ani z iného predpisu nevyplýva, že by výška finančného zadosťučinenia mala predstavovať konkrétny percentuálny podiel z výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré bolo spotrebiteľovi rozhodnutím súdu právoplatne priznané.

32. Ako okresný súd správne uviedol, pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá. Konkrétne špecifikoval intenzitu zásahu, časové trvanie závadného konania, satisfakčnú a sankčnú funkciu po dôsledku konania žalovaného, skutočnosť, že žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Okresný súd tak správne vymedzil celý okruh kritérií, ku ktorým prihliadal, keď rozhodoval o tom, aká výška finančného zadosťučinenia je v konkrétnom prípade primeraná. Výslovne pritom uviedol, že priznané finančné zadosťučinenie v sume 300,- Eur považoval za primerané vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré zároveň splní satisfakčnú funkciu vo vzťahu k žalobkyni a zároveň bude mať aj určitý sankčný vplyv vo vzťahu k žalovanému v tom zmysle, že priznanie zadosťučinenia môže odradiť žalovaného od nežiadúceho správania voči spotrebiteľom v budúcnosti. Odvolací súd sa tak nestotožnil s námietkou žalobkyne, že okresný súd nedostatočne odôvodnil svoj myšlienkový postup a že by tým založil vadu spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozsudku v časti výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Okresný súd naopak poukázal na kritériá, ktoré zvolil pri

posudzovaní výšky. Skutočnosť, že nevyhovelo v plnom rozsahu návrhu spotrebiteľky je daná tým, že súd je povinný nastoliť rovnováhu medzi nárokom spotrebiteľa založeným porušením jeho práv a na druhej strane právom dodávateľa, aby výška finančného zadosťučinenia bola určená spravodlivo, teda aby predstavovala zadosťučinenie a nie obohatenie spotrebiteľa. V konečnom dôsledku žalobkyňa ani vo svojich podaniach neuviedla, akým konkrétnym spôsobom sa u nej prejavili tvrdené skutkové okolnosti, že u nej vznikalo psychické napätie a stres v takom rozsahu, aby bolo odôvodnené žiadať finančné zadosťučinenie až vo výške 700,- Eur. Výšku nároku odôvodňovala v žalobe predovšetkým výškou priznaného bezdôvodného obohatenia, ako však bolo uvedené, finančné zadosťučinenie nie je naviazané na výšku priznaného bezdôvodného obohatenia v žiadnom z právnych predpisov, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy.

33. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutia okresných a krajských súdov, z ktorých je zrejmé, že výška priznaného finančného zadosťučinenia je v rôznych prípadoch rôzna. Táto skutočnosť súvisí práve s oprávnením súdu, aby každý jeden konkrétny prípad vyhodnotil samostatne a s prihliadnutím na skutkové okolnosti, ako aj s prihliadnutím na charakter satisfakčnej funkcie, rozhodol o konkrétnej výške. Odvolaciemu súdu je z jeho činnosti známe, že výška uplatneného zadosťučinenia sa zo strany spotrebiteľov postupne zvyšuje. Ako však už konštatoval vo svojom rozhodnutí 43CoCsp/24/2021 zo dňa 28.07.2021, z doterajšej judikatúry všeobecných súdov, okresných a krajských vyplýva, že súdy považujú priznanie finančného zadosťučinenia v rozsahu 300,- Eur v súvislosti s porušením práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere za primerané. V citovanom rozhodnutí preto priznal odvolací súd nárok spotrebiteľke vo výške 500,- Eur, keďže si v konaní uplatnila nárok 250,- Eur na každú z dvoch úverových zmlúv, ktoré mala uzavreté s dodávateľom. Od nastolenej línie nemá odvolací súd dôvod odchyliť sa, pretože suma 300,- Eur je pomerne vysokou finančnou sumou, ktorá na jednej strane odráža skutočnosť, že spotrebiteľovi vzniklo právo na zadosťučinenie a toto zadosťučinenie mu poskytuje, na druhej strane zabezpečuje dodávateľovi spravodlivú úpravu zadosťučinenia bez toho, aby malo za následok neprimerané obohatenie spotrebiteľa, ktoré v danom stave už nie je ničím odôvodnené. Suma 700,- Eur je vyše dvojnásobkom sumy 300 Eur, ktorá je podľa odvolacieho súdu, rovnako ako okresného súdu, čo do výšky primeraná na to, aby splnila vo vzťahu k spotrebiteľovi satisfakčnú funkciu a vo vzťahu k dodávateľovi sankčnú funkciu. Žiaden z dôvodov, ktoré uvádzala žalobkyňa v odvolaní, rovnako ako v konaní pred súdom prvej inštancie, teda skutočnosť, že musela vyhľadať právnu pomoc, skutočnosť, že uspela v spore s ekonomicky silnejším dodávateľom, že jej vzniklo psychické napätie a stres a ani výška priznaného bezdôvodného obohatenia podľa odvolacieho súdu neobsahuje také informácie, z ktorých by sama žalobkyňa odôvodnila, prečo je práve 700,- Eur primeraným zadosťučinením. Intenzita zásahu do práv žalobkyne podľa odvolacieho súdu pritom odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré z hľadiska spravodlivosti nepresahuje sumu 300,- Eur. Priznaná suma dostatočne vyrovnáva narušenú rovnováhu voči tomu, kto právo spotrebiteľa porušil a zároveň slúži na odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov bez toho, aby sa z nástroja primeraného zadosťučinenia stal nástroj neodôvodneného obohatenia.

34. Keďže ani odvolací súd nemá žiadne mantinely, ktoré by upravovali konkrétny spôsob výpočtu, prihliadol ku všetkým kritériám, na ktoré poukazovala žalobkyňa, ku všetkým kritériám, na ktoré poukazoval žalovaný a ustálil, že spravodlivá výška priznaného zadosťučinenia je taká, o akej rozhodol okresný súd vo výške 300,- Eur. Z uvedeného dôvodu napadnutú druhú výrokovú vetu rozhodnutia okresného súdu potvrdil.

35. Pokiaľ ide o rozhodnutia všeobecných súdov, či už súdov z iného obvodu, než Krajského súdu v Banskej Bystrici alebo aj rozhodnutia rôznych senátov Krajského súdu v Banskej Bystrici, v tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že nie je viazaný rozhodnutiami v iných sporoch, ktoré boli prejednávané vždy za špecifických okolností. Súd vždy v každej veci rozhoduje samostatne a úvahu o výške finančného zadosťučinenia aplikuje nanovo podľa toho, aké okolnosti vyplývajú zo spisu a akú výšku zadosťučinenia považuje v danom prípade za spravodlivú. Preto nie je možné vzťahovať rozhodnutia, v ktorých bola priznaná výška 100,- Eur finančného zadosťučinenia na prejednávaný prípad a rovnako nie je možné automaticky aplikovať rozhodnutia, v ktorých bola priznaná výška 500,- Eur ako výška finančného zadosťučinenia. Iba nad rámec uvedeného odvolací súd pripomína, že aj z predložených rozhodnutí a z rozhodovacej praxe všeobecných súdov, známej odvolaciemu súdu vyplýva, že suma 700 Eur prekračuje bežne priznávanú výšku finančného zadosťučinenia. Osobitosť každého prípadu pritom nemusí na prvý pohľad vyplývať z výrokových častí rozhodnutí. Ako upozornil odvolací súd, aj v prejednávanej veci 43CoCsp/24/2021, z výroku vyplýva priznanie

finančného zadosťučinenia 500,-Eur, avšak z konkrétnych skutkových okolností prípadu je možné zistiť, že táto suma bola priznaná v dôsledku dvoch samostatných zmluvných vzťahov medzi dodávateľom a odberateľom, čiže reálna výška finančného zadosťučinenia na každú zmluvu bola aj v tomto prípade 250,- Eur. Uvedené iba potvrdzuje, že špecifické okolnosti rozhodovania každého prípadu sú osobitné, a preto súd nie je pri svojej úvahe o výške priznaného finančného zabezpečenia viazaný rozhodnutiami iných súdov v iných sporových veciach. Od svojho vlastného záveru o primeranosti výšky 300 Eur zároveň nemá odvolací súd v prejednávanej veci dôvod sa odchýliť.

36. Žalobkyňa v odvolaní namietla rozhodnutie okresného súdu o výške náhrady trov konania, kedy okresný súd postupoval dôsledne podľa ust. § 255 a náhradu trov konania priznal podľa pomeru úspechu žalobkyne a žalovaného vo veci. Keďže žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 300,- Eur, čo predstavuje 42,86 % z uplatneného nároku 700,- Eur a žalovaný bol v spore úspešný v rozsahu 400,- Eur, čo predstavuje 57,14 %, z uplatneného nároku 700,- Eur, okresný súd ustálil čistý úspech žalovaného správne ako pomer medzi úspechom žalovaného a úspechom žalobkyne vo výške 14,28 %.

37. V odvolaní sa žalobkyňa domáha toho, že vzhľadom na úspech v základe nároku, kedy jej bolo finančné zadosťučinenie priznané a vzhľadom na neúspech iba v rozsahu výšky priznaného finančného zadosťučinenia, by mala mať právo na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. K uvedenému záveru dospela na základe doktrínálneho výkladu Civilného sporového poriadku, ktorý však nie je záväzný. Doktrínálny výklad nemá charakter rozhodnutia nadriadeného súdu, ktorý by predstavoval záväzný právny názor pre rozhodovanie nižších súdov.

38. Pokiaľ ide o spôsob rozhodovania o nároku na náhradu trov konania, na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), ktorý v ust. § 142 ods. 3 skutočne upravoval výnimku zo zásady úspešnosti ako základnej zásady rozhodnutia o náhrade trov konania, Civilný sporový poriadok v ust. § 255 žiadnu výnimku zo zásady úspešnosti nepriznáva a uvedenú zásadu úspešnosti súd neaplikuje iba v prípade, ak sú splnené podmienky pre výnimočné nepriznanie trov ako takých, z dôvodov hodných osobitného zreteľa, postupom podľa § 257 CSP.

39. Žalobkyňa pritom v odvolaní odkazovala na rozhodnutia všeobecných súdov vrátane rozhodnutia Ústavného súdu IV.ÚS 599/2013, z ktorých vyplýva, že v prípade tých konaní, kedy výška plnenia závisela od úvahy súdu, bolo za účinnosti OSP nutné preskúmať úspešnosť sporovej strany samostatne iba čo do právneho základu a pre výšku priznania nároku na náhradu trov konania potom nebola výška priznaného nároku určujúca. Určujúci bol úspech v právnom základe nároku. Na základe uvedeného teória rozlišovala, čo je základné (úspech čo do právneho základu) a čo je sprevádzajúce (výška priznaného nároku). Ust. § 142 ods. 3 OSP tak predstavovalo zákonnú výnimku, kedy súd nemohol aplikovať zásadu úspešnosti a bol povinný pri určení náhrady trov konania prihliadnuť výlučne k úspechu sporovej strany čo do právneho základu.

40. Uvedený postup však Civilný sporový poriadok neprevzal. Žalobkyňa pri citovaní doktrínálneho výkladu k Civilnému sporovému poriadku (Števček a kolektív, C. H. Beck) opomenula, že aj autori komentáru výslovne upozornili na to, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku (Baricová Jana, § 255, in: ŠTEVČEK, M., a kol., Civilný sporový poriadok, C. H. Beck, 2016, str. 926). V citovanom doktrínálnom výklade autori uviedli, že zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, avšak vyjadrili teoretickú hypotézu, že nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a navrhli, aby žalobcovi priznal súd plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, nie zo sumy uplatnenej. Postulovaný teoretický záver však podľa názoru odvolacieho súdu z výslovného znenia kogentného ust. § 255 CSP žiadnym spôsobom nevyplýva. Ustanovenie § 255 ods. 1 CSP jednoznačným spôsobom prikazuje súdu, aby priznal strane konania náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V celej sporovej veci, nie v právnom základe nároku uplatneného vo veci. V zmysle § 255 ods. 2 CSP, ak strana mala vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Znenie zákona tak nerozlišuje úspech vo veci čo do právneho základu alebo od úspechu vo veci čo do výšky priznaného plnenia. Vymedzenie pojmu „úspech vo veci“ je nutné vnímať ako úspech v celom spore, ktorý je nutné určiť vo vzájomnom pomere úspechu žalobcu a žalovaného.

41. Návrh žalobkyne, aby jej dovolací súd priznal nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy by predstavoval postup, kedy by súd priznal žalobkyni trovy zo sumy 300 Eur, teda ako by si v konaní neuplatnila nárok na 700 Eur, ale len na 300 Eur. Suma 300 Eur však nebola nárokom uplatneným v žalobe a znenie Civilného sporového poriadku nepripúšťa, aby súd vychádzal z iného základu, než zo základu uplatneného nároku, ktorý žalobca vyčíslil v žalobe. Ak by súd mal pre účely priznania náhrady trov konania vychádzať z „fikcie“ že žalobkyňa uplatnila práve takú sumu, akú jej v rozhodnutí súd priznal, nerešpektoval by takýmto postupom kogentné ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého je povinný priznať strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Preto súd nevyhnutne musí vziať do úvahy úspech žalovaného počítaný nie zo základu vo výške, v akej bol úspešný, ale počítaný z nároku uplatneného v žalobe (v prejednávanej veci 57,14 %) a ten dať do vzájomného pomeru k úspechu žalobkyne počítaného z nároku uplatneného v žalobe (42,86 %). Okresný súd vzájomný pomer úspechu žalobcu a žalovaného potom správne numericky vyčíslil v pomere 14,28 %.

42. Návrh žalobkyne, naznačený aj v doktrinálnom výklade, že by vhodným riešením mohlo byť, aby žalobkyňa mala právo na plnú náhradu trov konania výlučne z prisúdenej sumy, tak podľa právneho názoru odvolacieho súdu nevyplýva zo súčasného znenia zákonného ustanovenia a vychádza z filozofie už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku. Pokiaľ žalobkyňa odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/137/2021, v tomto prípade nejde o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, ktorou by bol odvolací súd v zmysle čl. 2 CSP z dôvodu právnej istoty viazaný. Z vyššie uvedených dôvodov má odvolací súd za to, že súčasná úprava náhrady trov konania nedáva priestor na to, aby úspech vo veci bol samostatne posúdený čo do právneho základu a aby náhrada trov konania bola priznaná bez ohľadu na pomer úspechu počítaného vo vzťahu k celému uplatnenému nároku.

43. Podľa § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný. Z uvedeného dôvodu preskúmal len odvolacie dôvody uvedené v odvolaní žalovaného a inými dôvodmi sa nezaoberal.

44. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne v oboch odvolaniach napadnutých výrokov, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

45. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu sporových strán. V odvolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná, preto žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

46. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).